

**PROGRAM
UMIĘDZYNARODOWIENIA
SZKOLNICTWA WYŻSZEGO**

SPIS TREŚCI:

- I. Wstęp. Charakter i cele programu – str. 2
- II. Diagnoza stanu obecnego. Istniejące bariery w rozwoju umiędzynarodowienia – str. 6
- III. Kierunki działań:
Zadania dla uczelni – str. 10
 1. Tworzenie atrakcyjnej dla cudzoziemców oferty programowej – str. 11
 2. Dostosowanie obsługi do potrzeb studentów zagranicznych i poszerzanie umiejętności kadry akademickiej – str. 17
 3. Tworzenie systemu wspierającego udział pracowników uczelni w międzynarodowych programach naukowych – str. 18
 4. Wspieranie studentów i kadry naukowej w wyjazdach za granicę oraz powrotach do Polski – str. 19
Zadania dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego – str. 21
 1. Kierunki rozwoju polityki stypendialnej – str. 21
 2. Zmiany organizacyjne i prawne – str. 25
 3. Wsparcie zmian na uczelniach – str. 32
 4. Promocja zagraniczna – str. 34
- IV. Podsumowanie – str. 37

I. WSTĘP

CHARAKTER I CELE PROGRAMU

Umiejdzynarodowienie jest jednym z najważniejszych wyzwań stojących przed polskim szkolnictwem wyższym. Pod tym pojęciem rozumiemy nie tylko podejmowanie studiów przez studentów zagranicznych w Polsce, ale także długo- i krótkoterminowe zatrudnianie kadry naukowej z zagranicy czy uczestnictwo polskich naukowców w międzynarodowych programach edukacyjnych i badawczych. Umiejdzynarodowienie to także pozyskiwanie oraz wymiana wiedzy i doświadczeń.

Członkostwo Polski w UE, geopolityczne położenie naszego kraju oraz rozwój gospodarki opartej na wiedzy to główne czynniki sprzyjające podnoszeniu stopnia umiejdzynarodowienia polskiego szkolnictwa wyższego. Sukcesy na tym polu to też szansa na dalszy rozwój nauki i szkolnictwa wyższego oraz na silniejszą pozycję Polski w Europie i na świecie. Dlatego też efektywna polityka państwa wymaga wskazania kierunków działań oraz narzędzi niezbędnych do ich realizacji.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego opracowało „Program umiejdzynarodowienia szkolnictwa wyższego”. Na świecie studia poza granicami swojego kraju odbywa już 4 mln osób. W perspektywie roku 2020 będzie to już 7 mln osób chcących kształcić się poza krajem urodzenia. Rynek ten jest szacowany na 100 miliardów dolarów. Najaktywniejszymi na nim graczami są USA, Wielka Brytania, Australia. Jednak wciąż pojawiają się nowi liczący się uczestnicy, m.in. Francja, Niemcy. Polska ma szansę dołączyć do tego grona ze względu na

dynamicznie rozwijającą się gospodarkę, bowiem rola europejskiego lidera we wzroście gospodarczym przyciąga uwagę świata.

Zaproponowane w „Programie umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego” działania mają służyć realizacji następujących celów:

- podnoszenie konkurencyjności polskich uczelni na rynku międzynarodowym, poprzez poprawę jakości kształcenia i badań naukowych. Chodzi o pobudzenie kreatywności oraz podniesienie kompetencji i umiejętności kadr akademickich, studentów i absolwentów polskich uczelni,
- zwiększenie udziału nauki i szkolnictwa wyższego we wzroście gospodarczym kraju,
- wzmacnianie pozycji Polski na arenie międzynarodowej przez wzrost jej atrakcyjności jako centrum rozwoju nauki i kształcenia.

Powyższe cele będą realizowane poprzez następujące **cele szczegółowe**:

- zbudowanie wysokiej jakości – atrakcyjnych dla cudzoziemców – programów studiów I, II i III stopnia,
- podniesienie atrakcyjności polskiej oferty edukacyjnej poprzez międzynarodowe akredytacje, rozwinięcie oferty programów typu MOOCs,
- zawieranie międzyrządowych umów o współpracy, w tym porozumień o uznawaniu dyplomów,
- zwiększenie liczby wspólnych projektów edukacyjnych i naukowych realizowanych przez polskie uczelnie z zagranicznymi partnerami (w szczególności w ramach programu „Horyzont 2020”),
- włączenie studiów doktoranckich w system wymiany i współpracy międzynarodowej,

- zwiększenie liczby polskich studentów i absolwentów, mających za sobą okres nauki lub szkolenia na zagranicznych uczelniach,
- zwiększenie grona cudzoziemców studiujących na polskich uczelniach (zarówno realizujących pełen cykl kształcenia, jak i przyjeżdżających na wymianę),
- podnoszenie poziomu profesjonalizmu kadr akademickich przez postawienie odpowiednich wymagań w procedurach awansowych, większe zaangażowanie w badania prowadzone poza granicami kraju i z udziałem przedstawicieli szanowanych instytucji nauki, poszerzenie udziału recenzentów zagranicznych w ocenach dorobku,
- zwiększenie liczby zagranicznych profesorów wizytujących, przyjeżdżających z wiodących uczelni światowych,
- upowszechnianie katalogów dobrych praktyk wśród kadr akademickich, studentów i absolwentów polskich uczelni,
- usprawnienie i aktualizację systemu gromadzenia informacji o programach kształcenia, umowach międzynarodowych zawieranych przez uczelnie, o mobilności polskich studentów oraz o losach cudzoziemców absolwentów polskich uczelni i polskich absolwentach uczelni zagranicznych, o wybitnych Polakach, którzy uczestniczą w badaniach za granicą, a także o dostępnych stypendiach przyjazdowych i wyjazdowych,
- zbudowanie oferty stypendialnej poprzez uruchomienie programów mających przyciągnąć najlepszych studentów oraz laureatów międzynarodowych konkursów naukowych,

- wzmocnienie i uporządkowanie sieci lektoratów języka polskiego oraz ich powiązanie z systemem stypendiów.

Cele te muszą być realizowane zarówno przez MNiSW, jak i przez wszystkie podmioty działające w systemie nauki i szkolnictwa wyższego: uczelnie, jednostki naukowe, agencje Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej.

Wiele zadań w obszarze umiędzynarodowienia wykonują także organizacje edukacyjne, jak Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Fundacja Na Rzecz Nauki Polskiej, Fundacja Fulbrighta. Szeroka współpraca między różnymi instytucjami jest konieczna, jeśli proces umiędzynarodowienia ma nabrać większej dynamiki.

Perspektywa realizacji Programu została podzielona na dwa etapy: lata 2016-2020 oraz po roku 2020. W pierwszym okresie powinny zostać podjęte działania strategiczne, również ze względu na możliwość wykorzystania środków unijnych. Źródło finansowe zasilające proces umiędzynarodowienia związane z funduszami strukturalnymi UE może ulec zmniejszeniu po 2021 roku. Po zamknięciu unijnej perspektywy finansowej powinno się dokonać oceny i weryfikacji realizacji programu. Na tej podstawie powinna zapaść decyzja o ewentualnej modyfikacji celów strategicznych programu oraz o jego kontynuacji i finansowaniu pochodzącym z budżetu państwa.

Program dotyczy wszystkich polskich uczelni, które w swych strategiach uwzględnią potrzebę rozwijania współpracy zagranicznej i wykażą zainteresowanie umiędzynarodowieniem.

II. DIAGNOZA STANU OBECNEGO. ISTNIEJĄCE BARIERY W ROZWOJU UMIEJZYNARODOWIENIA

Dzięki reformom ostatnich lat polski system szkolnictwa wyższego i nauki w coraz większym stopniu staje się aktywnym podmiotem Europejskiego Obszaru Edukacji Wyższej (EHEA) oraz Europejskiej Przestrzeni Badawczej (ERA). Wdrożone zostały także wszystkie elementy Procesu Bolońskiego, co otworzyło ofertę polskich uczelni dla cudzoziemców.

MNiSW realizuje szereg inicjatyw na rzecz umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego. Należą do nich m.in.:

- program „Erasmus+” (wspólnie z FRSE),
- dwustronne umowy międzynarodowe i porozumienia międzyrządowe (baza traktatowa obejmuje ok. 190 umów),
- programy stypendialne ukierunkowane na wsparcie Polonii, a także krajów Partnerstwa Wschodniego, w tym szczególnie Ukrainy – m.in. „Polski Erasmus dla Ukrainy”,
- kampania *Ready, Study, Go! Poland*, która popularyzuje możliwość studiowania w Polsce;
- program „Mobilność Plus”, który umożliwia udział w badaniach naukowych w renomowanych zagranicznych ośrodkach pod opieką badaczy o międzynarodowym autorytecie,
- a także rządowy program „Studia dla wybitnych”, który rozpocznie się w 2016 r. W jego ramach 100 studentów rocznie, dzięki wsparciu państwa, będzie mogło rozpocząć naukę na najlepszych uczelniach na świecie.

Osobne działania podejmowane są na rzecz umiędzynarodowienia nauki polskiej:

- przygotowanie i wdrożenie „Paktu dla Horyzontu” – zestawu działań podejmowanych przez ministerstwo oraz jednostki naukowe, które przełożą się na większy udział polskich naukowców w konkursach programu „Horyzont 2020”,
- w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki działa moduł „Umiędzynarodowienie”, którego celem jest wzmacnianie obecności polskiej humanistyki w obiegu międzynarodowym,
- przygotowanie instrumentów komplementarnych do „Horyzontu 2020” – Międzynarodowe Agendy Badawcze, Wirtualne Instytuty Badawcze, katedry międzynarodowe na polskich uczelniach, które są finansowane ze środków programów operacyjnych 2014-2020,
- wspieranie rozwoju kariery naukowej w Polsce naukowców z zagranicy (obcokrajowców i polskiego pochodzenia) – *Team, Homing, Welcome* – to programy wdrażane przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej (zakładana jest kontynuacja programów *Team* i *Homing*),
- Narodowe Centrum Nauki ma w ofercie konkurs „Polonez” – dla naukowców przyjeżdżających z zagranicy, którzy chcą prowadzić badania w polskich jednostkach naukowych. Staże będą trwać od 12 do 24 miesięcy (ogłoszenie we wrześniu 2015).

Wiele działań podejmują uczelnie i Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich. KRASP aktywnie promuje polską naukę i szkolnictwo wyższe na międzynarodowych konferencjach i stale poszerza akademicką współpracę, m.in. z Brazylią, Meksykiem, Portugalią.

Mimo tych działań i programów poziom umiędzynarodowienia polskiego szkolnictwa wyższego należy do najniższych wśród krajów OECD, co z kolei wpływa na pozycje uczelni w międzynarodowych rankingach. Analizy pozwalają na wskazanie czynników hamujących zainteresowanie uczeniem się i pracą w Polsce. Są to m.in.:

- niska pozycja uczelni w rankingach międzynarodowych, słaba cytowalność dorobku naukowego, ograniczona liczba publikacji w językach obcych, wydawanych w renomowanych czasopismach i wydawnictwach,
- średnia mobilność międzynarodowa naukowców. Wysoka mobilność ograniczona jest do konkretnych dyscyplin i kręgów badaczy,
- mała liczba programów kształcenia o najwyższym światowym poziomie, uznanych w międzynarodowych akredytacjach,
- niedostateczna liczba programów nauczania prowadzonych w języku angielskim na studiach wszystkich stopni,
- zbyt mała liczba wybitnych zagranicznych naukowców wykładających na polskich uczelniach,
- niewiele programów wspólnych prowadzonych z zagranicznymi partnerami,
- niesprecyzowanie strategii umiędzynarodowienia przez uczelnie, niska świadomość potrzeby wymiany międzynarodowej u kadry akademickiej i administracyjnej oraz wynikająca stąd słabość obsługi studentów obcokrajowców i międzynarodowych programów badawczych,

- ograniczona wiedza cudzoziemców o dostępnych programach, stypendiach, możliwościach współpracy,
- niskie wynagrodzenia kadry akademickiej w porównaniu z krajami najwyżej rozwiniętymi,
- niedostateczna współpraca uczelni w realizacji planów umiędzynarodowienia.

W ostatnich latach pojawiły się warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu polskich uczelni. Są to:

- duże nakłady na infrastrukturę badawczą i dydaktyczną (30 mld złotych),
- rosnąca liczba umów międzynarodowych, w tym dotyczących członkostwa Polski w dużych międzynarodowych organach badawczych,
- istnienie „wysp doskonałości”, zdobywanie renomy przez wiodące instytucje edukacyjne (uniwersytety medyczne, wydziały, których studenci zajmują czołowe lokaty w konkursach międzynarodowych, a uczeni zdobywają sławę odkrywców i prekursorów nowych badań),
- stale wzrastająca i lepiej monitorowana jakość studiów,
- możliwość rozwijania dalszej kariery w Europie, w wiodących uczelniach i firmach świata, ich lokalnych oddziałach w Polsce,
- liczna, rozproszona w świecie diaspora polskich uczonych i studentów, z których część wyraża chęć współpracy z Polską bądź powrotu do polskich uczelni i instytutów,
- programy ministerstwa oraz jego agencji wspierające zdobywanie przez studentów i badaczy najwyższych umiejętności oraz ich uczestnictwo w projektach, konkursach,

- rosnąca świadomość roli umiędzynarodowienia jaką przynosi ona Polsce i uczelniom,
- niskie koszty utrzymania w Polsce w relacji do dobrej jakości oferty edukacyjnej.

Skoordynowanie działań różnych instytucji systemu edukacji połączone z kolejnymi etapami modernizacji struktur polskiego szkolnictwa wyższego, może stać się poważnym impulsem rozwojowym dla naszego kraju. Podejmując takie wyzwanie Polska włączyłaby się do grupy państw najaktywniej kreujących naukowe kontakty międzynarodowe, takich jak Wielka Brytania, Niemcy, Francja, Holandia, Szwecja.

III. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Zadania dla uczelni

Uczelnie są najważniejszymi podmiotami w procesie podnoszenia poziomu umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego. Ministerstwo będzie wspierać ich działania specjalnymi funduszami (m.in. w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój) oraz pomagać w zdobywaniu europejskich grantów, które pozwalają na sfinansowanie rekomendowanych kroków.

Oto kierunki, w jakich powinny podążać zmiany:

1. Tworzenie atrakcyjnej dla cudzoziemców oferty programowej

a) Pozyskiwanie międzynarodowych akredytacji dla instytucji szkolnictwa wyższego lub poszczególnych programów kształcenia

Ministerstwo będzie wspierać uczelnie chcące podnosić swą międzynarodową konkurencyjność dzięki akredytacjom i certyfikatом komisji branżowych. O ich roli przekonuje sukces uczelni medycznych, w przypadku których liczba aplikacji znacznie przekracza możliwości rekrutacyjne (liczbę dostępnych miejsc). Akredytacje potwierdzające wysoką jakość kształcenia posiada również kilka uczelni ekonomicznych.

Pierwszym celem wsparcia ze strony MNiSW są uczelnie techniczne, wyposażone ostatnio w potężne zaplecze laboratoryjne i angażujące się w wiele ważnych dla nauki światowej projektów badawczych. Polska Komisja Akredytacyjna we współpracy z Komisją Akredytacyjną Uczelni Technicznych zobowiązały się do przygotowania przystąpienia Polski do Umowy Waszyngtońskiej (porozumienia zawartego przez instytucje opracowujące programy studiów inżynierskich w różnych państwach). Polski wniosek aplikacyjny zostanie rozpatrzony przez sygnatariuszy Porozumienia Waszyngtońskiego w 2016 r.

Oprócz tego uczelnie mogą indywidualnie ubiegać się o akredytacje.

Proces ten uzyska wsparcie finansowe w ramach PO WER („Wsparcie procesów uzyskiwania zagranicznych akredytacji przez polskie uczelnie lub programy kształcenia”, alokacja: 5 mln euro). Rozpoczęcie finansowania, na zasadach otwartego konkursu, planowane jest od 2016 r.

b) Zwiększenie liczby programów studiów I i II stopnia w językach obcych oraz wspólnych projektów edukacyjnych

W celu przyciągnięcia studentów z zagranicy uczelnie powinny tworzyć atrakcyjną ofertę programową w językach obcych powstającą we współpracy z zagranicznymi partnerami. W tym zakresie mogą liczyć na pełne wsparcie ze strony Ministerstwa. Nowelizacja ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, usprawniła proces tworzenia wspólnych programów studiów kończących się podwójnym dyplomem. Nie dla każdego programu jednak uczelnie muszą szukać partnerów. Mogą autorskie studia w języku angielskim adresować głównie do cudzoziemców, osób z wymiany Erasmus, ale również do polskich studentów, którzy dzięki nim nabędą kompetencje przydatne na międzynarodowym rynku pracy. Tak przygotowana oferta edukacyjna będzie doskonałym fundamentem do pozyskania międzynarodowych akredytacji.

W ramach PO WER („Realizacja międzynarodowych programów kształcenia, międzynarodowych szkół letnich oraz programów kształcenia w językach obcych, skierowanych zarówno do studentów z Polski, jak i do cudzoziemców”) przewidziano na ten cel 57,5 mln euro. Planuje się, że pierwszy konkurs dla uczelni zostanie ogłoszony w 2016 r.

Programy będą mogły uzyskać dofinansowanie również w ramach „Erasmus + Wspólne studia magisterskie” (*Key Action 1 – Erasmus Mundus Joint Master Degrees*). Wniosek o realizację wspólnych studiów magisterskich składa w imieniu konsorcjum instytucja koordynująca do Komisji Europejskiej za pośrednictwem EACEA (*Education, Audiovisual and Culture Executive Agency*) w Brukseli. Cykliczne konkursy będą realizowane od 2015 r.

c) Zbudowanie programów studiów doktoranckich o zasięgu międzynarodowym oraz rozwój ścieżek kariery dla osób po doktoracie (*post doc*)

Programy studiów doktoranckich powinny być tworzone w taki sposób, by docelowo zapewnić możliwość komercjalizacji ich rezultatów. Do tego niezbędna jest większa mobilność międzynarodowa doktorantów. Należy również rozbudować system staży badawczych dla osób po doktoracie (*post doc*). Osoby te często nie otrzymują wystarczającego wsparcia, a model ścieżki kariery naukowej jest nieczytelny.

Powstanie interdyscyplinarnych szkół doktoranckich o zasięgu krajowym i międzynarodowym będzie jednym z elementów rozwoju szkolnictwa wyższego. Realizację programu współpracy ponadgranicznej wspomagać będą również międzynarodowe szkoły letnie dla doktorantów i inne krótkie formy pobytu w najlepszych ośrodkach naukowych na świecie. Przewody doktorskie winny częściej niż dotąd być przeprowadzane z udziałem jednostek zagranicznych.

W ramach PO WER („Zwiększenie jakości i efektywności kształcenia na studiach doktoranckich”) przewidziano m.in. na ten cel ponad 112 mln euro. Działanie komplementarne to *Marie Skłodowska-Curie Actions* (MSCA) w ramach programu „Horyzont 2020”.

d) Zwiększenie liczby zagranicznych naukowców zaangażowanych w prace dydaktyczne i naukowe w Polsce oraz zagranicznych recenzentów

Obecność zagranicznych wykładowców jest ważnym elementem umiędzynarodowienia. Nowelizacja ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym ułatwiła zatrudnianie obcokrajowców, jak również Polaków, którzy stopień naukowy zdobyli za granicą. Wprowadziła też automatyczną uznawalność poziomów wykształcenia osiągniętych w krajach OECD.

MNiSW będzie wspierało uelastycznianie programów nauczania, co umożliwi lepsze wykorzystanie wykładowców wizytujących poprzez organizowanie wizyt studyjnych lub całych modułów w cyklu kształcenia. Uczestnicząc w prowadzonych przez nich zajęciach, seminariach, warsztatach studenci, pracownicy dydaktyczni oraz kadra akademicka będą mogli korzystać z doświadczeń zagranicznych ośrodków naukowych i dydaktycznych.

Zaangażowane w proces umiędzynarodowienia uczelnie i jednostki naukowe muszą zwrócić uwagę na konieczność zapewnienia przyjeżdżającym nauczycielom akademickim adekwatnych i zachęcających do przyjazdu warunków bytowych – opieka zdrowotna, wsparcie socjalne – np. mieszkania służbowe, ubezpieczenia czy zapewnienie dodatkowych warunków dla rodzin, w tym szkół międzynarodowych dla dzieci, pracy dla partnera.

Resort pomaga w angażowaniu zagranicznych naukowców w prace dydaktyczne i naukowe w Polsce w ramach PO WER („Włączenie wykładowców z zagranicy posiadających osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej lub artystycznej, w prowadzenie programów kształcenia w polskich uczelniach” oraz „Zwiększenie jakości i efektywności kształcenia

na studiach doktoranckich”). Łączna alokacja przeznaczonych na to środków to blisko 125 mln euro.

Działania komplementarne to *ERA Chairs* w ramach programu „Horyzont 2020”, konkursy NCN i NCBR skierowane na współpracę międzynarodową oraz stypendia Fulbrighta.

e) Zmiana systemu pracy uczelni

Uczelnie muszą dołożyć starań, by tak zorganizować proces dydaktyczny (na studiach wszystkich stopni), aby wyeliminować potencjalne bariery wynikające z regulaminów studiów czy przyjętego w uczelni systemu uzyskiwania i weryfikowania efektów kształcenia oraz zdobywania wymaganych punktów ECTS. Ważne jest, by zrealizowane w ramach wymiany treści programów kształcenia, wzbogacały konta punktowe studentów czy doktorantów.

Działania uczelni muszą zmierzać w kierunku wyeliminowania przypadków zniechęcających do mobilności i niepotrzebnego wydłużania okresu studiów np. o semestr. Ważne są również elastyczna organizacja roku akademickiego i zapisy regulaminu studiów eliminujące niemożność przystąpienia do egzaminów, które odbywają się wyłącznie raz w roku.

f) Poszerzenie kompetencji dydaktycznych kadr akademickich, w tym poprzez przyjazdy i wyjazdy

Poszerzeniu kompetencji kadr akademickich sprzyjają przyjazdy zagranicznych naukowców, jak również wyjazdy nauczycieli akademickich do zagranicznych uczelni partnerskich w celu prowadzenia tam zajęć dydaktycznych, a także w celach szkoleniowych. Magnesem przyciągającym najzdolniejszych z zagranicy będą również nowoczesne metody

dydaktyczne. Aktywność międzynarodowa jest dobrą okazją do sprawdzenia i doskonalenia własnych kompetencji, umożliwi nawiązanie nowych kontaktów oraz może zaowocować współpracą z zagranicznymi uczelniami lub innymi instytucjami, do których odbywa się wyjazd. Działanie to zostanie sfinansowane m.in. w ramach programu „Erasmus+”.

Istotnym źródłem wiedzy o innowacyjnych metodach dydaktycznych, o zmianach wprowadzanych przez uczelnie zagraniczne mogą stać się polscy ich absolwenci. Zatem kontakty z klubami absolwentów i stworzenie systemu współdziałania z nimi mogłoby przyczynić się do modernizacji szkół wyższych.

g) Zwiększenie oferty programów studiów prowadzonych w formie e-learningowej, w tym *massive online open courses (MOOCs)*.

W ramach MOOCs kształci się obecnie ponad 10 mln osób na świecie, w tym w krajach rozwijających się. Kursy e-learningowe będą stanowić nie tylko doskonałe uzupełnienie zajęć prowadzonych w tradycyjnej formie, ale mogą również być elementem promocji uczelni, ukazującym nowatorskość, kunszt dydaktyczny oraz wysoki poziom przekazywanej na zajęciach wiedzy. Działanie będzie służyło także utrwalaniu wiedzy przez studentów. Przy szerokim zainteresowaniu taką ofertą będzie możliwe wyłonienie spośród uczestników talentów, dla których ufundowane zostaną z puli MNiSW stypendia dla najzdolniejszych cudzoziemców podejmujących studia w Polsce.

Kursy prowadzone online staną się ważnym elementem oferty skierowanej do Polonii. Taka forma komunikacji może być wykorzystywana nie tylko do nauczania języka polskiego. Umieszczane na platformach kursy

mogą stać się drogą do budowania dialogu kulturowego oraz ułatwić cudzoziemcom zrozumienie polskiej kultury, przez co szybciej zintegrują się po przyjeździe do naszego kraju.

Działania te będą wspierane przez NASK, „Erasmus+” oraz Polską Platformę MOOCs. Działanie komplementarne to stworzenie przez Ministerstwo oferty stypendialnej adresowanej do najlepszych studentów.

2. Dostosowanie obsługi do potrzeb studentów zagranicznych i poszerzanie umiejętności pracowników uczelni

a) Rozwijanie mechanizmów obsługi studentów zagranicznych

Przyjęcie większej liczby cudzoziemców wymaga posiadania sprawnego systemu obsługi studentów z zagranicy, który obejmowałyby również proces rekrutacji. Oprócz cyklicznych szkoleń, MNiSW opracuje wspólnie z uczelniami katalog dobrych praktyk. Szczególny nacisk zostanie położony na zintegrowanie i komplementarność systemu na różnych poziomach funkcjonowania uczelni (obsługa centralna, obsługa w poszczególnych jednostkach organizacyjnych) oraz powstawanie mechanizmów sprzyjających integracji społecznej i kulturowej. Uczestnicy szkoleń będą również zachęceni do przekazania nabytej wiedzy do pozostałych komórek organizacyjnych w ramach struktury uczelni. Pierwszy cykl szkoleń planowany jest w roku akademickim 2016/2017.

b) Rozwijanie kompetencji pracowników administracyjnych, w tym ich kompetencji językowych.

Pracownicy administracyjni powinni być przygotowani na obsługę większej liczby studentów i badaczy z zagranicy. Pomóc temu powinny

warsztaty przygotowane przez MNiSW, które służą nabyciu praktycznych umiejętności międzykulturowych, co ma podstawowe znaczenie w pracy w międzynarodowym środowisku. Efektów trudno się jednak spodziewać bez kompetencji językowych, na których poprawę zostanie położony nacisk. Język angielski powinien stać się drugim, równoległym językiem używanym na uczelni aspirującej do uczestniczenia w wymianie.

Działanie to zostanie częściowo sfinansowane w ramach PO WER („Działania podnoszące kompetencje zarządcze kadr kierowniczych i administracyjnych w uczelniach”). Przygotowany i opublikowany zostanie także poradnik rekrutacyjny pracownika administracji obsługującego studentów międzynarodowych.

3. Tworzenie systemu wspierającego udział pracowników uczelni w międzynarodowych programach naukowych

MNiSW w czerwcu 2014 r. zaproponowało jednostkom naukowym, w tym uczelniom, przystąpienie do „Paktu dla Horyzontu 2020”. Ma on na celu zwiększenie udziału polskich naukowców w międzynarodowych projektach. Wśród zaproponowanych rozwiązań, pod którymi podpisało się ponad 350 jednostek naukowych, są:

- uruchomienie w uczelniach komórek administracyjnych dedykowanych do obsługi międzynarodowych projektów naukowych,
- wprowadzanie mechanizmu elastycznego zarządzania czasem i obowiązkami dydaktycznymi pracowników zaangażowanych w międzynarodowe projekty naukowe,

- uwzględnianie udziału w międzynarodowych projektach naukowych w wewnętrznych procedurach oceny i awansu pracowniczego,
- zapewnienie odpowiednich warunków do przyjmowania zagranicznych koordynatorów grantów naukowych (przenoszenie i realizacja projektów w Polsce),
- wprowadzanie Europejskiej Karty Naukowca i kodeksu dobrych praktyk w zatrudnianiu naukowców.

Wprowadzone dzięki realizacji „Paktu dla Horyzontu” zmiany spowodują powstanie efektywnego systemu wspierania udziału pracowników naukowych w programach międzynarodowych. Będzie to miało bezpośrednie przełożenie na niwelowanie słabości sektora, tj. niskiego poziomu mobilności, wspólnych badań oraz przyczyni się do wzrostu liczby zagranicznych publikacji naukowych.

4. Wspieranie studentów i kadry naukowej w wyjazdach za granicę oraz powrotach do Polski

a) Zwiększenie uznawalności pobytów zagranicznych, w tym praktyk, w programach kształcenia

Problemy związane z uznawaniem przedmiotów zaliczanych za granicą często zniechęcają studentów do wyjazdów. MNiSW promuje odbywanie części programu kształcenia za granicą. W tym celu będzie zachęcać uczelnie do przyznawania dodatkowych punktów ECTS oraz tworzenia opcji (okienek) mobilności na wszystkich stopniach kształcenia.

Zaproponowane rozwiązania nie będą miały charakteru prawnych zobowiązań, lecz będą wspierały zmiany wprowadzane przez uczelnie.

b) Rozwijanie kompetencji językowych studentów, doktorantów, pracowników naukowych

Język angielski jest *lingua franca* współczesnej nauki, zatem kadra oraz studenci powinni biegle się nim posługiwać. Doskonała znajomość języka umożliwi studentom oraz kadrze akademickiej korzystanie z doświadczeń zagranicznych ośrodków naukowych i dydaktycznych, jak również zapewni transfer polskich osiągnięć. Ułatwi również aplikowanie o wyjazdy zagraniczne oraz integrację cudzoziemców na uczelniach.

Wsparcie finansowe i konkretne działania przewidziane są w ramach programu PO WER („Działania uczelni w zakresie innowacyjnych umiejętności dydaktycznych, umiejętności informatycznych, w tym posługiwania się profesjonalnymi bazami danych i ich wykorzystania w procesie kształcenia, prowadzenia dydaktyki w j. obcym, zarządzania informacją”). Łączna alokacja na podnoszenie kompetencji kadry dydaktycznej wynosi 31,6 mln euro, a pierwszy konkurs przewidziano na 2016 r.

Zadania dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Podniesienie poziomu umiędzynarodowienia w znacznym stopniu zależy od uwarunkowań systemowych i działań podejmowanych przez instytucje centralne. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego skoncentruje się na realizacji następujących zadań:

1. Kierunki rozwoju polityki stypendialnej

a) Zbudowanie oferty stypendialnej uwzględniającej geograficzne oraz merytoryczne priorytety wynikające z Programu.

Największym programem stypendialnym funkcjonującym w Polsce jest „Erasmus+”. Korzysta z niego rocznie ok. 16 tys. polskich studentów, którzy odbywają część studiów na uczelniach europejskich. Dzięki „Erasmusowi” do Polski przyjeżdża ok. 11 tys. studentów z zagranicy. To zadanie nadal realizować będzie Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji.

Ponadto Ministerstwo przeznacza dla stypendystów rządu polskiego 30 mln zł rocznie. Uwzględniając koszty kształcenia (środki przekazywane uczelniom przyjmującym stypendystów w ramach dotacji podstawowej na cele dydaktyczne) kwota ta wzrasta do 60 mln zł. Największa część tych środków jest przeznaczana na pokrycie kosztów utrzymania. Pozostałe wydatki wynikają z zobowiązań zapisanych w umowach międzynarodowych. Te świadczenia winny być udzielane w niezmnieszonych kwotach.

MNiSW będzie jednak prowadziło aktywniejszą politykę stypendialną, tak, aby odzwierciedlała trendy światowe i nawiązywała do najlepszych praktyk stosowanych przez liderów rynku edukacyjnego. Oferta będzie dopasowana do potrzeb kształcenia, które są zróżnicowane w poszczególnych regionach geograficznych. Po uzyskaniu dodatkowych środków resort zwiększy pulę stypendiów uruchamiając programy mające przyciągnąć najlepszych studentów z zagranicy. Premiowane będą osoby osiągające wybitne wyniki w nauce, w tym laureaci i finaliści konkursów i olimpiad międzynarodowych.

Geografia prowadzonych działań zostanie podzielona na następujące obszary priorytetowe:

- państwa, w których Polska prowadzi aktywną politykę zagraniczną, w tym przede wszystkim kraje Partnerstwa Wschodniego – poprzez kontynuację istniejących programów stypendialnych realizowanych w ramach pomocy rozwojowej;
- rynki strategiczne, atrakcyjne ze względu na olbrzymi popyt na usługi edukacyjne, w tym przede wszystkim Chiny, Indie, Wietnam, Indonezja, Brazylia – poprzez uruchamianie nowych programów stypendialnych oraz wzmocnienie sieci lektoratów języka polskiego i intensyfikację działań promocyjnych;
- państwa Bliskiego Wschodu – poprzez otwarcie na różne potrzeby tych rynków (np. programy adresowane do najlepszych w przypadku Zjednoczonych Emiratów Arabskich i ofertę kształcenia zawodowego w przypadku np. Omanu);
- pozostałe rynki, w tym przede wszystkim państwa afrykańskie – poprzez powiązanie polityki stypendialnej z interesami polskich

przedsiębiorstw oraz stworzenie oferty stypendialnej współfinansowanej z partnerami prywatnymi.

b) Stworzenie funduszu stypendialnego na programy wspólnych studiów uczelni polskich z uniwersytetami partnerskimi

MNiSW, pod warunkiem uzyskania dodatkowych środków na ten cel, uruchomi nowy fundusz stypendialny. O środki z funduszu będą mogli aplikować polscy studenci uczestniczący we wspólnych programach kształcenia realizowanych w ramach partnerstwa z uniwersytetami z zagranicy. Celem funduszu będzie promowanie mobilności i zwiększenie (poprzez stypendia finansujące m.in. koszty życia i kształcenia za granicą) udziału najbardziej utalentowanych studentów i doktorantów we wspólnych programach. Fundusz będzie pośrednio zapobiegał „drenażowi mózgów” i wspierał słabsze materialnie grupy społeczne, nieposiadające wystarczających środków na edukację zagraniczną. Dzięki środkom stypendialnym rozwijane będą również kompetencje dostosowane do oczekiwań stawianych przez rynek pracy.

Działaniem komplementarnym będą środki przewidziane w programie „Erasmus+” na stypendia w ramach wspólnych studiów.

c) Stworzenie systemu wsparcia umożliwiającego polskim studentom podjęcie studiów I, II i III stopnia za granicą

Doświadczenia innych krajów (m.in. Japonii, Izraela, Singapuru czy Chin) wskazują na to, że programy grantów i kredytów na studia za granicą stanowią cenny instrument rozwoju talentów i nowoczesnej, innowacyjnej

gospodarki, w tym pokonania tzw. pułapki średniego rozwoju, przed którą, według ekspertów, niebawem znajdzie się Polska.

MNiSW zaproponuje odpowiednie zmiany w ustawie o pożyczkach i kredytach studenckich, tak aby młodzież chcąc kształcić się poza granicami Polski miała możliwość ubiegania się o preferencyjne kredyty.

Możliwe będzie również finansowanie dwumiesięcznych studiów podyplomowych (*professional education*) nastawionych wyłącznie na praktyczną wiedzę i zdobycie doświadczenia od profesjonalistów w zakresie nowoczesnych technologii czy zarządzania. Takie formy studiów podyplomowych kosztują mniej oraz wiążą się z szybszym powrotem do Polski.

d) Zbudowanie bazy informacyjnej na temat istniejącej oferty stypendialnej

MNiSW zaplanowało budowę bazy informacyjnej na temat istniejącej oferty stypendialnej. Aktualnie nie ma jednego miejsca, w którym byłaby dostępna pełna oferta stypendialna zarówno dla studentów wyjeżdżających, jak i przyjeżdżających. Tworzy to negatywny wizerunek Polski, szczególnie w oczach obcokrajowców zainteresowanych studiami w naszym kraju. Strona www.go-poland.pl zostanie uzupełniona o nową wyszukiwarke, dostosowującą wyniki do poziomu studiów i kraju pochodzenia lub kierunku wyjazdu.

2. Zmiany organizacyjne i prawne

a) Rozwijanie bazy traktatowej i oficjalnych kontaktów międzynarodowych na szczeblu międzyresortowym i międzyuczelnianym

Baza traktatowa z zakresu właściwości MNiSW obejmuje ok. 190 międzynarodowych umów dwustronnych, z czego ok. 120 zawiera postanowienia dotyczące współpracy w obszarze szkolnictwa wyższego. Istniejące umowy odnoszą się do większości krajów, z którymi polskie uczelnie chciałyby współpracować. Umowy te dzielą się na dotyczące współpracy akademickiej oraz uznawalności wykształcenia.

W zakresie umów dotyczących współpracy akademickiej:

- obszary wymagające dodatkowych starań to Bliski i Daleki Wschód, ponieważ w przypadku krajów charakteryzujących się silną pozycją państwa wobec uczelni umowy tego typu są niezbędne dla nawiązania współpracy z polską szkołą wyższą,
- dla partnerów uznanych za strategicznie ważnych pulę stypendiów planuje się rozszerzyć z 2,5 do 3,5 tys. miejsc.

W zakresie umów dotyczących uznawalności wykształcenia:

- polskie przepisy zapewniają właściwie automatyczne uznanie zagranicznych dyplomów w celu kontynuacji kształcenia w Polsce,
- Ministerstwo pracuje nad zawarciem umów o uznawalności wykształcenia z Rosją i Chinami. Ich brak stawia pod znakiem zapytania celowość podejmowania przez studentów pochodzących z tych krajów kształcenia w Polsce. Uzyskany dyplom nie mógłby być automatycznie uznany w kraju ich pochodzenia, a procedury

nostryfikacyjne mogą ciągnąć się bardzo długo, utrudniając rozwój kariery zawodowej.

W ocenie resortu porozumienia zawierane przez uczelnie w odniesieniu do programów „Erasmus”/„Erasmus+” są realizowane. W celu ustalenia jakie ponadto umowy wiążą uczelnie z partnerami zagranicznymi do Systemu POL-on dodany zostanie wymóg podawania informacji, o porozumieniach realizowanych w danym roku kalendarzowym.

b) Rozbudowanie systemu monitorowania losów absolwentów o cudzoziemców z polskich uczelni

Aby trwale związać absolwentów cudzoziemców z Polską warto zachęcać uczelnie do monitorowania losów swoich studentów. Pozwoli to na stworzenie sieci kontaktów z zagranicznymi absolwentami polskich uczelni oraz utrzymanie więzi z osobami, które niejednokrotnie zajmują w swoich krajach eksponowane stanowiska. Cudzoziemscy absolwenci są doskonałymi ambasadorami nie tylko uczelni, której dyplom posiadają, ale przede wszystkim Polski, jako kraju, z którym wiążą pozytywne emocje. Sieć tych kontaktów (szczególnie przydatna dla MSZ i MG), mogłaby być wykorzystywana przy działaniach promocyjnych i informacyjnych. W dalszej perspektywie – we współpracy z pracodawcami – powinien powstać system wsparcia dla najlepszych cudzoziemskich absolwentów, który zatrzymałby ich w Polsce. Współpraca uczelni z biznesem i międzynarodowymi koncernami to istotny czynnik przyciągający najzdolniejszych kandydatów na studia z zagranicy.

c) Stworzenie systemu monitorującego mobilność polskich studentów

Dane dotyczące mobilności polskich studentów są rozproszone i niepełne. Jedyne pełne dane dotyczą wymiany studenckiej w ramach programu „Erasmus”. Natomiast w wypadku pełnych studiów, ze względu na swobodę przepływu osób w UE, nie zbieramy informacji w sposób usystematyzowany. W planach jest utworzenie bazy danych dotyczącej liczby osób z polskim obywatelstwem studiujących na zagranicznych uczelniach. Dane te będą zbierane przez placówki dyplomatyczne i konsularne w poszczególnych krajach w jednolitym układzie zaproponowanym przez MNiSW (agregaty danych bez danych osobowych). Dane zostaną następnie uzupełnione i zweryfikowane w oparciu o informacje przekazywane Ministerstwu przez kluby polskich absolwentów zagranicznych uczelni. Wykorzystany zostanie również system MSZ „Odyseusz”.

Celem jest przede wszystkim uchwycenie skali mobilności polskich studentów, geografii studiowania oraz monitoring zmian na przestrzeni czasu.

d) Stworzenie bazy danych na temat Polaków, którzy uczestniczą w badaniach naukowych za granicą

Poza budową systemu monitorowania losów cudzoziemskich absolwentów polskich uczelni, stworzona zostanie (we współpracy z uczelniami) baza, w której zbierane będą informacje na temat Polaków uczestniczących w badaniach naukowych za granicą. Uczelnie będą mogły korzystać z niej m.in. przy tworzeniu wspólnych zespołów badawczych,

teamów naukowych czy prowadzeniu zajęć e-learningowych dla polskich studentów.

Baza będzie też służyła do budowania dobrych relacji z podmiotami (naukowymi i gospodarczymi), w których pracują polscy naukowcy (dobre przykłady Indii i Szkocji).

Będzie to etap pośredni, gdyż w interesie państwa polskiego jest, aby odpowiednio zagospodarować potencjał powracających Polaków, wykorzystać ich wiedzę, energię i pomysły. Na uczelniach tworzone będą warunki zachęcające do powrotu do Polski. Działanie to jest skorelowane z budową systemu zachęt do powrotów po odbyciu studiów za granicą.

e) Budowa systemu zachęt do powrotów do Polski

Ważne jest utrzymanie więzi naukowych z Polakami kończącymi studia za granicą i absolwentami polskich uczelni pracującymi poza granicami kraju. Polityka resortu w tej dziedzinie skierowana jest na zachęcanie tych osób do uczestniczenia w zespołach badawczych z udziałem polskich naukowców oraz do pełnienia funkcji promotorów i promotorów pomocniczych prac doktorskich powstających w Polsce. Działanie to wspierać będą środki w ramach ministerialnego programu „Uczelnie przyszłości”.

Dodatkowo działania będą obejmować włączenie wykładowców z zagranicy posiadających osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej lub artystycznej, w prowadzenie programów kształcenia w polskich uczelniach. Ma to również zachęcić najlepszych polskich uczonych pracujących za granicą i mających znaczące osiągnięcia naukowe do kontynuowania kariery akademickiej w Polsce. Komplementarnym działaniem będzie

tworzenie i realizacja wysokiej jakości międzynarodowych programów studiów doktoranckich.

NCN ogłosi we wrześniu 2015 r. konkurs o nazwie „Polonez” dla naukowców przyjeżdżających z zagranicy, którzy chcą prowadzić badania w polskich jednostkach naukowych. Stypendium to pozwoli nie tylko finansować projekt badawczy, ale również wynagrodzenie dla naukowca, jak również wsparcie dla rodziny. Temu ostatniemu celowi może służyć m.in. innowacyjny program „Maluch na uczelni”, który zwiększa atrakcyjność powrotu do kraju naukowców z małymi dziećmi.

MNiSW, ze względu na wagę działania, będzie uzupełniać je wykorzystując środki z programów, którymi zarządza NCBR w ramach instrumentu „Horyzont 2020” – *Teaming for Excellence*. *Teaming* służy wyrównywaniu poziomu innowacyjności między poszczególnymi krajami i regionami. Różnice krajowe i regionalne stanowią istotne bariery w rozwoju konkurencyjności, rozwoju przedsięwzięć gospodarczych, a co za tym idzie w tworzeniu nowych miejsc pracy. W związku z powyższym w programie „Horyzont 2020” część środków została przeznaczona na niwelowanie tych różnic. Środki z części *Spreading Excellence and Widening Participation* dedykowane są przede wszystkim uniwersytetom i instytucjom badawczym w słabiej rozwiniętych regionach Europy.

f) Wdrożenie zasad „Paktu dla Horyzontu 2020”

MNiSW wspiera instytucje naukowe i naukowców w staraniach o międzynarodowe granty badawcze. W tym celu opracowano „Pakt dla Horyzontu 2020”. W ramach Paktu uruchomione zostały m.in.:

- program „Granty na granty” – zakładający wsparcie finansowe koordynatorów projektów składanych w odpowiedzi na wezwania konkursowe „Horyzontu 2020”;
- działania na rzecz synergii inicjatyw realizowanych z Horyzontu 2020 z instrumentami krajowych i regionalnych programów operacyjnych (*Teaming of Excellence* – Międzynarodowe Agendy Badawcze; *Twinning* – programy badawcze wirtualnych instytutów; *ERA Chairs* – zaangażowanie wykładowców z zagranicy w proces kształcenia w Polsce (program PO WER); wsparcie infrastruktury z Mapy Drogowej Europejskiego Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych (ESFRI) – wsparcie infrastruktury z Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej (program POIR);
- działania na rzecz usprawnienia modelu świadczenia usług przez Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE i 11 Regionalnych Punktów Kontaktowych, m.in. poprzez indywidualne doradztwo mentoringowe dla jednostek naukowych, zespołów i naukowców;

Dodatkowo opracowany zostanie system premiowania finansowego najbardziej aktywnych naukowców, co powinno zachęcić do aplikowania i zdobywania grantów w ramach międzynarodowych programów badawczych.

g) Monitorowanie przepisów regulujących kwestie odbywania studiów przez cudzoziemców

Po znowelizowaniu ustawy o cudzoziemcach oraz zmianie rozporządzenia MNiSW w sprawie podejmowania i odbywania przez cudzoziemców studiów i szkoleń oraz ich uczestniczenia w badaniach naukowych i pracach rozwojowych znikną prawne bariery zniechęcające cudzoziemców do studiowania w Polsce. Resort skoncentruje się zatem na monitorowaniu funkcjonowania przepisów w tym zakresie. MNiSW we współpracy z MSZ i MSW opracuje informator dotyczący dobrych praktyk i ram prawnych, w tym procedur wizowych, wymaganych przy podejmowaniu studiów w Polsce. Informator wraz z załączonymi wzorami dokumentów zostanie udostępniony uczelniom.

h) Stworzenie bazy wiedzy na temat zagranicznych rynków edukacyjnych i wymiana dobrych praktyk

Uczelnie odczuwają brak opracowań i analiz dotyczących rynków edukacyjnych o największym potencjale. Rekrutacja kandydatów na studia z zagranicy jest utrudniona ze względu na różnorodność obowiązujących na świecie systemów szkolnictwa wyższego czy systemów prawnych. Problemem może być weryfikacja i uznawanie nabytego za granicą wykształcenia – ustalenia te są czasochłonne, kosztowne i trudne do pozyskania przez pojedyncze uczelnie. Brakuje również sprawnie funkcjonującego forum wymiany wiedzy i najlepszych praktyk (np. w kontekście współpracy z agencjami rekruterskimi).

Strona www.go-poland.pl zostanie uzupełniona o nową sekcję redagowaną przez uczelnie i dedykowaną dzieleniu się wiedzą na temat zagranicznych rynków. Zebranie w jednym miejscu informacji dotyczących

procedur stosowanych przez zagraniczne podmioty, kwestii uznawalności wykształcenia oraz współpracy z rekruterami będzie użytecznym narzędziem wsparcia uczelni. Informacje zawarte w bazie będą także weryfikowane przez MSZ (placówki dyplomatyczne działające w porozumieniu z lokalnymi ministerstwami szkolnictwa wyższego). W bazie znajdują się również opracowywane przez MNiSW raporty i zestawienia dotyczące studentów zagranicznych i trendów światowych w tym zakresie.

i) Zmiana formuły funkcjonowania Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej

Ministerstwo pracuje nad zmianą formuły funkcjonowania BUWiWM. Zgodnie z rekomendacjami środowiska akademickiego oraz opierając się na przykładach z zagranicy, BUWiWM skupi ogół wskazanych wyżej zadań, z wyłączeniem działań realizowanych na rzecz udziału polskich jednostek w programie „Horyzont 2020”.

3. Wsparcie zmian na uczelniach

a) Stworzenie systemu wsparcia dla uczelni w zakresie organizacji ich systemów umiędzynarodowienia

Na wielu uczelniach struktura organizacyjna odpowiedzialna za szeroko rozumiane kwestie współpracy międzynarodowej, w tym obsługi studentów zagranicznych, jest mało przejrzysta. Potrzebne zatem jest uruchomienie nowych mechanizmów finansowych, które umożliwią powoływanie lub modernizację struktur uczelnianych odpowiedzialnych za proces umiędzynarodowienia. Uczelnie aplikując o te środki będą

zobowiązane do wykazania, iż cel dofinansowania wpisuje się w długoletnią strategię rozwoju uczelni.

Działanie będzie częściowo sfinansowane w ramach PO WER („Działania podnoszące kompetencje zarządcze kadr kierowniczych i administracyjnych w uczelniach”, planowana łączna alokacja: 23,7 mln euro).

b) Transfer dobrych praktyk i podnoszenie poziomu wiedzy wśród pracowników uczelni odpowiedzialnych za procesy w umiędzynarodowienia

Środowisko akademickie nie jest równomiernie przygotowane do umiędzynarodowienia uczelni. Niezbędne jest wsparcie w postaci szkoleń dla kadry kierowniczej i administracyjnej w zakresie obsługi studentów zagranicznych oraz standardów umiędzynarodowienia. Szkolenia obejmować będą m.in. kompetencje międzykulturowe, umiejętności tworzenia i realizowania programów integrujących studentów obcokrajowców ze społecznością akademicką. Działanie będzie sfinansowane częściowo w ramach PO WER („Działania podnoszące kompetencje zarządcze kadr kierowniczych i administracyjnych w uczelniach”, planowana łączna alokacja: 23,7 mln euro).

4. Promocja zagraniczna

a) Realizacja kampanii *Ready, Study, Go! Poland*

W ramach kampanii MNiSW wspiera uczelnie w organizacji stoisk podczas międzynarodowych targów i konferencji edukacyjnych, prowadzeniu wielojęzycznego portalu www.go-poland.pl oraz wydawaniu publikacji. Chcemy mocniej wejść na strategiczne rynki edukacyjne, czyli do państw Partnerstwa Wschodniego, Chin, Indii, Wietnamu, Indonezji, Brazylii, Turcji, państw Bliskiego Wschodu (Arabia Saudyjska, Katar). Na te rynki kierowana też będzie oferta współpracy podobnych typów uczelni, m.in. w formie wspólnych forów rektorskich. We współpracy z KRASP zwiększymy zaangażowanie merytoryczne w największe konferencje eksperckie (NAFSA, EAIE).

Podstawowym źródłem oficjalnej informacji o możliwościach studiowania w Polsce będzie portal www.go-poland.pl. MNiSW będzie rozwijało jego funkcjonalności, w tym również poprzez obecność w mediach społecznościowych. Będzie on również promowany innymi dostępnymi kanałami (np. poprzez sponsorowanie połączenia internetowego na konferencji EAIE, reklamę w magazynach pokładowych linii lotniczych), powiązany z innymi oficjalnymi stronami (portal Study in Europe Komisji Europejskiej, strony internetowe placówek dyplomatycznych), mocniej pozycjonowany w wyszukiwarkach. Rozbudowywany będzie również zasięg jego potencjalnych odbiorców (np. poprzez umieszczenie chińskiej wersji językowej na serwerze w Chinach oraz optymalizację pod kątem lokalnych wyszukiwarek).

b) Zainicjowanie kampanii *Research&Go! Poland*

Brak jest spójnej polityki informacyjnej w zakresie promocji zagranicznej polskiej nauki oraz prowadzenia badań naukowych w Polsce. Istniejąca informacja jest fragmentaryczna i rozproszona na wielu stronach internetowych.

Resort chce przyciągać zagranicznych badaczy i studentów jakością polskiej nauki oraz innowacyjną infrastrukturą. Z portalu www.go-poland.pl wyodrębniony zostanie serwis adresowany do cudzoziemców zainteresowanych prowadzeniem badań naukowych w Polsce. Zostaną tam uwzględnione m.in. następujące elementy:

- sposoby finansowania badań naukowych, wyszukiwarka dostępnych grantów;
- przykłady wiodących zespołów naukowych oraz nowoczesnej infrastruktury badawczej.
- prezentacja sylwetek znanych w świecie nauki Polaków, prezentacja wybitnych osiągnięć dokonanych przez polskich naukowców;
- warunki i koszty utrzymania w Polsce.

c) Upowszechnienie znajomości języka polskiego jako obcego

MNiSW dofinansowuje lektorów języka polskiego w 103 szkołach wyższych poza granicami Polski, w 31 państwach. W roku 2010/2011 w lektoratach języka polskiego za granicą uczestniczyło ponad 5,7 tys. studentów.

Wobec zmieniających się warunków funkcjonowania lektoratów języka polskiego w Europie (łączenie katedr narodowych w większe – regionalne, slawistyki; oczekiwanie pełnego finansowania pobytu i pracy lektora przez kraj kierujący; proaktywne podejście do tych zmian innych państw naszego regionu – Czech, Słowacji, Estonii) oraz konieczności przyciągnięcia większej liczby studentów cudzoziemców do Polski, MNiSW uaktualni rozlokowanie i finansowanie lektorów języka polskiego na uczelniach zagranicznych. Ponadto zostaną podjęte następujące działania:

- dostosowanie programu nauczania do wymagań stawianych przez rynek pracy i uczelnie (moduły współczesnego języka biznesowego i prawniczego),
- zwiększenie dostępności egzaminu z języka polskiego jako języka obcego, tak pod względem liczby osób, które będą mogły przystępować do egzaminu jak i poprzez wprowadzenie możliwości zdawania egzaminów na poziomach biegłości językowej w pełni dostosowanych do międzynarodowych standardów,
- opracowanie koncepcji i przeprowadzenie nowoczesnej kampanii promocyjnej kursów nauki języka polskiego jako języka obcego (również w wersji na platformie internetowej),
- ogłoszenie konkursu dla uczelni na organizację letnich kursów języka polskiego jako obcego oraz konkursu na organizację rocznych kursów języka i kultury polskiej – przy zwiększeniu środków na ten cel,
- rozszerzenie listy lektoratów o kraje uznane za strategicznie ważne,
- powiązanie lektoratów ze szkołami letnimi i rocznymi stypendiami dla studentów.

IV. PODSUMOWANIE

Zaproponowane rozwiązania winny nie tylko usprawnić wymianę międzynarodową i przyczynić się do osiągnięcia wszystkich założeń programu, ale wnieść istotny wkład w reformowanie całego szkolnictwa wyższego. Z pewnością przyczynią się do umocnienia uczelni uwzględniających umiędzynarodowienie w swoich strategiach rozwoju. Ale z całą pewnością nie da się wejść do światowej pierwszej ligi bez zwrócenia uwagi na sprecyzowane w tym dokumencie postulaty i pełnego zaangażowania wszystkich podmiotów współkreujących system nauki i szkolnictwa wyższego.